

องค์ความรู้

ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต
ของสำนักกำกับและตรวจสอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG
จิตพอเพียงต้านทุจริต
ส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส
ของสำนักกำกับและตรวจสอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือ   องค์ความรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนักกำกับ
และตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คณะผู้จัดทำ   คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริม
คุณธรรม และความโปร่งใส ของสำนักกำกับและตรวจสอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. นายบุญสงค์ ทองอินทร์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒. นางสาวจินดา กองแก้ว	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓. นางสาวนงลักษณ์ ชันธิโชติ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔. นายสันติชัย พัฒนชาติ	หัวหน้าคณะทำงาน
๕. นางสาวทิตติญา นาทรีชน	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๖. นางสาวศิริพร พุฒซ้อน	คณะทำงาน
๗. นางสาวสุนันท์นี สันนินี	คณะทำงาน
๘. นางสาวจุฑามาศ เดชภิญญา	คณะทำงาน
๙. นางณฐนันท์ แหวนเพชร	คณะทำงาน
๑๐. นายกฤษณะ ยอดสุวรรณ	คณะทำงาน
๑๑. นายณษกรท์ แก้วขุนทอง	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวจิตทิมา เพชรนิล	คณะทำงาน
๑๓. นางนฤมล เผือกอำไพ	คณะทำงาน
๑๔. นางสาววัชรี พาหุมันโต	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวอาภัสรา ประทุมทอง	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวชนิกา ตูแก้ว	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวเข็มจิรา กล่องแก้ว	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวณิชากัทร ชัยภัทร์ศร	คณะทำงาน
๑๙. นายชัยชนะ หนูอินทร์	เลขานุการคณะทำงาน
๒๐. นางสาวโฉมเฉลา เอี่ยมไพโรจน์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
๒๑. นายดนุชเดช ปัญจมาตย์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
๒๒. นางสาวจันทนา จงจงประเสริฐ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

หน่วยงาน   สำนักกำกับและตรวจสอบ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คำนำ

องค์ความรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลผลความรู้ที่ได้ จากการเข้าร่วมโครงการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานที่ได้รับรางวัลองค์กรโปร่งใส/องค์กร STRONG ต่อต้านการทุจริต เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและต่อต้าน การทุจริต ภายใต้การดำเนินการตามแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการด้าน คุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตราการที่ ๑ การขับเคลื่อนกระบวนการรักษามาตรฐาน การเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ตามโครงการ/กิจกรรมลำดับที่ ๘ ซึ่งกำหนดให้ทุกสำนักดำเนินกิจกรรมตามโครงการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานที่ได้รับ รางวัลองค์กรโปร่งใส/องค์กร STRONG ต่อต้านการทุจริต

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส ของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าองค์ความรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนักกำกับ และตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จะเป็นองค์ความรู้และสามารถใช้เป็น แหล่งเรียนรู้ให้แก่บุคลากรของสำนักกำกับและตรวจสอบ บุคลากรภายในสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา และองค์กรต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการขับเคลื่อนสู่การรักษามาตรฐาน การเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบของสำนักกำกับและตรวจสอบ และสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภาต่อไป

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียง
ต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส
ของสำนักกำกับและตรวจสอบ
ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
กรกฎาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
๑.๓ ขอบเขตการดำเนินงาน	๒
๑.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ	๒
ส่วนที่ ๒ การดำเนินกิจกรรมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านความโปร่งใส และต่อต้านการทุจริต ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	๓
๒.๑ การเสวนาในหัวข้อ “ก้าวต่อไปของ STRONG องค์กรโปร่งใสไร้ทุจริต” โดย รศ.ดร. มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ ที่ปรึกษาประธานกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.....	๔
๒.๒ การถอดบทเรียน เรื่อง “กรณีศึกษา : การทุจริตภาครัฐ และเทคนิค วิธีการถอดบทเรียนเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์กรของรัฐ” โดย พันตำรวจโท สิริพงษ์ ศรีตุลา ผู้อำนวยการสำนักปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ ๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)	๘
ส่วนที่ ๓ สรุปผลการดำเนินการ	๑๒

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทยมาเป็นเวลานานและฉุดรั้งความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันได้ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง โดยส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการบริหารราชการเป็นอย่างมาก หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความพยายามป้องกันและแก้ไขมาโดยตลอด

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้กำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีแผนย่อยในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย เป้าหมายย่อย ๒ ประการ คือ ประชาชนมีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และคดีทุจริตประพฤติมิชอบลดลง โดยกำหนด ๕ แนวทาง ดังนี้

๑. ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต การปลูกฝังและหล่อหลอม วัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน และประชาชนทุกช่วงวัยและทุกระดับ

๒. ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจาก พฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต

๓. พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

๔. ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ

๕. ปรับระบบและโครงสร้างองค์กรที่ลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

สำนักกำกับและตรวจสอบ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทาง ทุจริต เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จึงได้จัดให้บุคลากรของสำนักเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (ฝั่ง สว.) และนำองค์ความรู้ที่ได้ จากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว มาจัดทำองค์ความรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนัก กำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ป้องกันและต่อต้านการทุจริตให้กับบุคลากร และเพื่อประมวลผลการเข้าร่วมกิจกรรมมาจัดทำเป็น องค์ความรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่บุคลากรของสำนักกำกับและตรวจสอบ บุคลากร ภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และองค์กรต่าง ๆ ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

- ๑.๒.๑ เพื่อปลูกฝังและปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต
- ๑.๒.๒ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต
- ๑.๒.๓ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการถอดบทเรียนและสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต
- ๑.๒.๔ เพื่อขยายเครือข่ายโปร่งใส/ต่อต้านการทุจริต เพิ่มขึ้น
- ๑.๒.๕ เพื่อประมวลผลการเข้าร่วมกิจกรรมมาจัดทำเป็นองค์ความรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๓ ขอบเขตการดำเนินงาน

องค์ความรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ฉบับนี้จัดทำขึ้นภายใต้ขอบเขตของกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เมื่อวันที่อังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (ฝั่ง สว.)

๑.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑.๔.๑ ทำให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการมีวัฒนธรรมสุจริต
- ๑.๔.๒ ทำให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
- ๑.๔.๓ ทำให้บุคลากรสามารถมีองค์ความรู้และสามารถถอดบทเรียนในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต
- ๑.๔.๔ ทำให้มีเครือข่ายด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต เพิ่มขึ้น
- ๑.๔.๕ ทำให้มีองค์ความรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่บุคลากรของสำนักกำกับและตรวจสอบ บุคลากรภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และองค์กรต่าง ๆ ต่อไป

ส่วนที่ ๒ การดำเนินกิจกรรมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านความโปร่งใส และต่อต้านการทุจริต ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เมื่อวันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา นายบุญสงค์ ทองอินทร์ ผู้อำนวยการสำนักกำกับและตรวจสอบพร้อมด้วยผู้แทนคณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ความโปร่งใส ของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต ผ่านการเสวนาในหัวข้อ “ก้าวต่อไปของ STRONG องค์กรโปร่งใสไร้ทุจริต” โดย ศ.ดร. มาณี ไชยธีรานวัฒน์ศิริ ที่ปรึกษาประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และการถอดบทเรียน เรื่อง “กรณีศึกษา : การทุจริตภาครัฐ และเทคนิควิธีการถอดบทเรียนเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์กรของรัฐ” โดย พันตำรวจโท สิริพงษ์ ศรีตุลา ผู้อำนวยการสำนักปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) โดยสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมได้ ดังนี้

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส
ของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๒.๑ การเสวนาในหัวข้อ “ก้าวต่อไปของ STRONG องค์กรโปร่งใสไร้ทุจริต” โดย รศ.ดร. ภาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ ที่ปรึกษาประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ในฐานะองค์กรหลักในการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาดไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” และพันธกิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลผ่านยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต ยกกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย พัฒนาระบบป้องกันการ ทุจริตเชิงรุก ปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ ในปี ๒๕๖๔ โครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” เป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต อันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และเสริมสร้างพลังการมีส่วนร่วมของ

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส
ของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต ซึ่งโครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบหลักการต่อต้านการทุจริต อื่น ๆ เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล และประยุกต์หลักบูรณาการโมเดล “STRONG” อันประกอบด้วย พอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน โดยมีกระบวนการเผยแพร่หลักการ “STRONG” ไปสู่ชุมชนด้วยการสร้างโค้ช (Coach) ที่มีความสามารถและทักษะ เพื่อเป็นตัวแทนของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิด แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต และหลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้และเล็งเห็น ถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริต อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเกิดค่านิยมต่อต้านทุจริต ในสังคมไทยโดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีงบประมาณแรกที่มีการดำเนินโครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๙๐๔-๗๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ ได้มีการดำเนินโครงการนำร่องใน ๒๗ จังหวัด ใน ๙ ภาค ของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อขับเคลื่อน โมเดล “STRONG” ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ขยายพื้นที่ การดำเนินโครงการครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด และ ๑ เขตปกครองท้องถิ่นพิเศษ (กรุงเทพมหานคร)

STRONG model จิตพอเพียงต้านทุจริต

โครงการ “จิตพอเพียงต้านทุจริต” ในระยะต้นของการดำเนินการ แม้ว่าในโครงการ ได้ กำหนดกระบวนการ ต่าง ๆ ไว้ แต่ผู้นำโครงการสู่การปฏิบัติมีความเข้าใจในความหมายแตกต่างกันไป ทำให้การนำสู่การปฏิบัติค่อนข้างสับสน จึงมีการคิดค้น STRONG model ขึ้นมาเพื่ออธิบาย โครงการ “จิตพอเพียงต้านทุจริต” ให้มีระบบมากขึ้น และเรียกชื่อที่เชื่อมโยงระหว่าง STRONG model และจิตพอเพียงต้านทุจริต ว่า โครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” โดยการคิดค้น STRONG model เกิดขึ้นจากการตกผลึกทางความคิดของความหมายของ “จิตพอเพียงต้านทุจริต” ที่ประกอบด้วยคำสำคัญ ๓ คำ คือ จิต พอเพียง ต้านทุจริต โดยจิตพอเพียงต้านทุจริต ต้องเป็นจิตที่มีความแข็งแกร่ง ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษ คือ Strong ที่เป็นคำง่าย ๆ มีการใช้บ่อย ๆ ความหมาย เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป จึงเป็นการตั้งต้นในการหาความหมายในตัวอักษรภาษาอังกฤษทั้ง ๖ ตัว ที่มีความเชื่อมโยงกันและสามารถคิดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมได้

ทั้งนี้ S เป็นตัวอักษรแรกของ Strong ทำให้คิดถึงคำ Sufficient ซึ่งแปลว่า พอเพียง เป็นคำสำคัญ และเป็นหลักเป็นแก่นของจิตพอเพียงด้านทุจริตคำสำคัญถัดไป คือ ด้านทุจริต ซึ่งจำเป็นต้องมีคำอธิบายหรือคำจำกัดความให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดเป็น STRONG model จิตพอเพียงด้านทุจริต ดังนี้

S หรือ Sufficient คือ ความพอเพียง เนื่องจากความพอเพียงของปัจเจกบุคคล ย่อมมีระดับที่แตกต่างกันตามวิถีคิด สภาพความพร้อมและความสามารถ รวมทั้งตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลและครอบครัว กลไกหลัก คือ ปรับวิถีคิดที่แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นอัตโนมัตินำไปสู่จิตสำนึกที่พอเพียง ไม่กอบโกยผลประโยชน์โดยมิชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดบังรัฐ ไม่รับอามิสสินบนโดยมิต้องจำกัดขอบเขตของการประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถหาทรัพย์สินเงินทองได้ตามความสามารถ ทั้งนี้ โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น

T หรือ Transparent คือ ความโปร่งใสความโปร่งใส ทำให้เห็นภาพหรือปรากฏการณ์ชัดเจน กลไกหลัก คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ และวิธีสังเกตเกี่ยวกับความโปร่งใสของโครงการต่าง ๆ

R หรือ Realise คือ การตื่นรู้เมื่อบุคคลรู้พิษภัยของการทุจริต และไม่ทนที่จะเห็นการทุจริตเกิดขึ้น กลไกหลัก คือ การเรียนรู้สถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ ในชุมชน หรือในกรณีที่ปรากฏการทุจริตขึ้น หรือกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นมาแล้วและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

O หรือ Onward คือ การมุ่งไปข้างหน้า การไม่มีการทุจริตของภาครัฐ จะทำให้เงินภาษีถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างเต็มที่ กลไกหลัก คือ การป้องกันและการป้องปราม ด้วยกระบวนการ

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงด้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส
ของสำนักงานกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ในการทุจริต เช่น การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ หรือเฝ้าระวังโครงการให้ดำเนินการด้วยความโปร่งใส

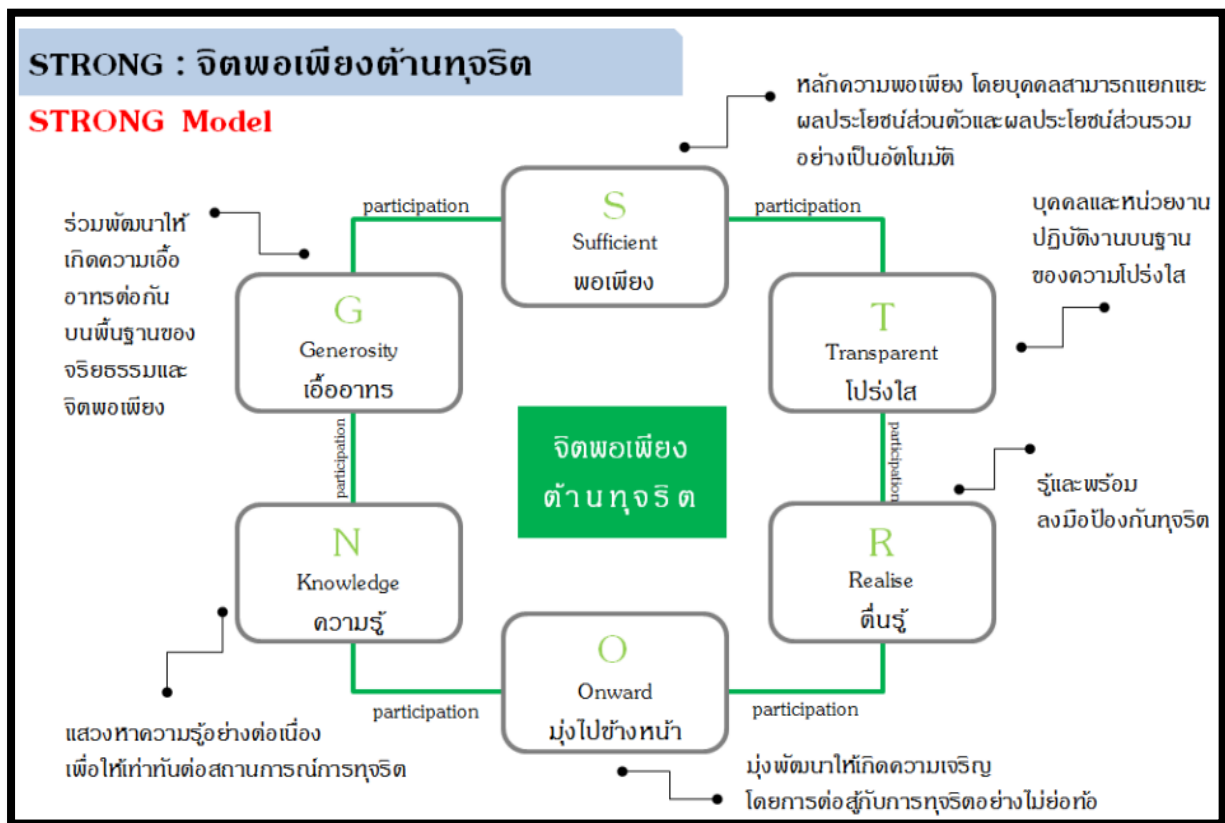
N หรือ Knowledge คือ ความรู้ด้านต่าง ๆ มีความจำเป็นต่อการป้องกันและป้องปรามการทุจริต กลไกหลัก คือ การให้ความรู้ในรูปแบบการฝึกอบรม หรือให้สื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น (๑) ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตแบบต่าง ๆ ทั้งแบบสมัยอดีต แบบปัจจุบัน และแบบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (๒) ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในต่างประเทศ (๓) วิธีการป้องกัน - ป้องปรามแบบต่าง ๆ (๔) ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง (๕) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

G หรือ Generosity คือ ความเอื้ออาทรการพัฒนาสังคมไทยให้มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนหรือหวังผลตอบแทน ในฐานะเพื่อนมนุษย์ กลไกหลัก คือ กิจกรรมจิตอาสา ช่วยเหลือบุคคล ชุมชนหรือสังคมในยามวิกฤติ หรือการร่วมมือในการร่วมพัฒนาชุมชน

STRONG Model ปี ๒๕๖๒

โดยรศ.ดร. มาณี ไชยธีรานุวัตศิริ

ที่ปรึกษาประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

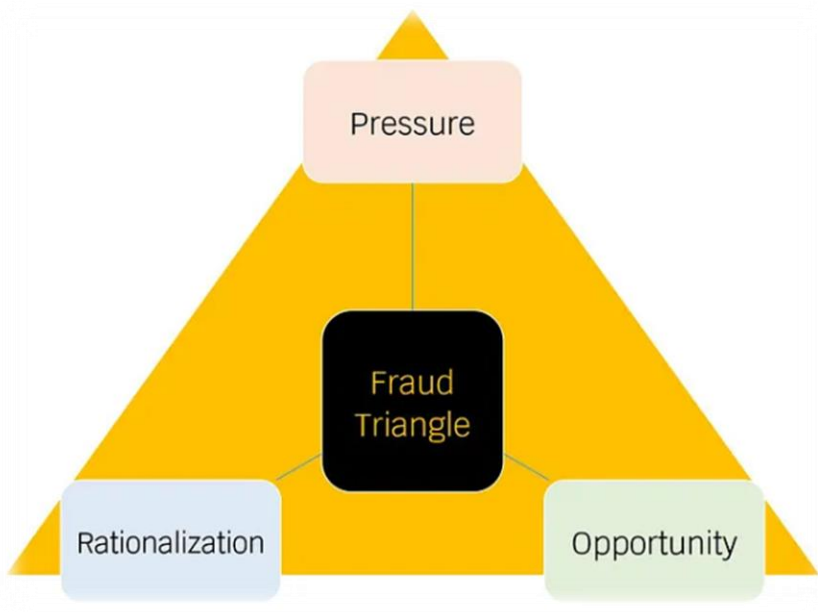
๒.๒ การถอดบทเรียน เรื่อง “กรณีศึกษา : การทุจริตภาครัฐ และเทคนิควิธีการถอดบทเรียน เพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์กรของรัฐ” โดย พันตำรวจโท สิริพงษ์ ศรีตุลา ผู้อำนวยการสำนักปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

พันตำรวจโท สิริพงษ์ ศรีตุลา ผู้อำนวยการสำนักปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานที่นำไปสู่พฤติกรรมโกง ประกอบด้วยปัจจัย ๓ ประการ ได้แก่ Pressure (แรงกดดัน) Opportunity (โอกาส) และRationalization (เหตุผล) ซึ่งทั้งสามประการจะเชื่อมโยงกันเป็นมูลเหตุจูงใจให้เกิดพฤติกรรมโกงที่นำไปสู่การทุจริต โดยมีรายละเอียดตามแผนภาพ ดังนี้

Fraud Triangle — สามเหลี่ยมแห่งการโกง

Pressure หรือ แรงกดดัน

แรงกดดันนี้ อาจจะมาจกทั้งเรื่องเงิน หรือไม่ใช่เรื่องเงิน เช่น เงินไม่พอใช้ ต้องการ lifestyle ที่หรูหรา หรือเกิดจากอุบัติเหตุ accident ที่ต้องทำให้ใช้เงินจำนวนมาก

Opportunity หรือ โอกาส

เมื่อคนมีความอยากกระทำบางอย่างที่ไม่ถูกต้อง ผู้นั้นจะเริ่มประเมินว่า โอกาสในการกระทำนั้น เป็นไปได้แค่ไหน เช่น การเซ็นชื่อที่ปัจจุบันในหลายหน่วยงานเปลี่ยนเป็นการสแกนลายนิ้วมือ ก็จะเป็นการตัดโอกาสมิให้มีการทำที่ผิดต่อระเบียบของการปฏิบัติงาน

Rationalization หรือ เหตุผล

ถึงแม้ว่าจะมีแรงกดดันมากมาย มีโอกาสให้กระทำการโกงอย่างสะดวกสบาย อย่างไรก็ตาม ผู้นั้นมักจะอ้างเหตุผลต่าง ๆ ในกระทำด้วย ไม่ว่าจะเป็น เหตุผลในด้านครอบครัว เหตุผลทางการเงิน เหตุฉุฉุน เป็นต้น

ความเสี่ยงต่อการทุจริต แบ่งออกได้เป็น ๓ กรณี ดังนี้

๑. ด้านงบประมาณ เช่น การเบิกงบประมาณในการจัดโครงการอบรมสัมมนาเท็จ
๒. การรับสินบน ทั้งในรูปแบบของทรัพย์สิน สิ่งของ หรือสิ่งตอบแทน
๓. การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เช่น ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกรับเงินหรือของกำนัล

นวัตกรรมการทุจริตในรูปแบบใหม่ ประกอบด้วย 3D ได้แก่ DATA DIGITAL และ DEFI ตัวอย่างเช่น คดีอาชญากรรม FOREX - 3D คดีการพนันออนไลน์ของसारวัตรชัว คดีเหล่านี้รัฐติดตามเงินคืนได้น้อยมาก การทุจริตจึงต้องมองในอนาคต ต้องมีการเตรียมการรองรับช่องทางการทุจริตในอนาคต

กรณีศึกษา

กรณีที่ ๑ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชที่เคยจัดเก็บรายได้ได้ ๖๐๐ ล้านบาท หลังจากมีระบบการตรวจสอบข้อมูล ทำให้สามารถจัดเก็บรายได้ได้ ๒,๐๐๐ ล้านบาท

กรณีที่ ๒ สหกรณ์ออมทรัพย์นครบาล และเจ้าหน้าที่สรรพากรในจังหวัดสมุทรปราการ ใช้ปากกาแลกได้เขียนจำนวนเงินบนเช็ค เมื่อหัวหน้าส่วนราชการอนุมัติแล้ว จึงแอบทำการแก้ไขตัวเลขจำนวนเงินบนเช็คใหม่

กรณีที่ ๓ การจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟกินรี ซึ่งเกิดจากการกำหนดคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดซื้อจัดจ้างให้กับบริษัทใดบริษัทหนึ่ง และตั้งเสาไฟในพื้นที่ที่ห่างไกลชุมชน จึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน เป็นการใช้งบประมาณอย่างไม่คุ้มค่า

กรณีที่ ๔ การจัดโครงการสัมมนาเท็จ โดยอ้างว่ามีการจัดสัมมนาไปศึกษาดูงาน ณ โรงงานแห่งหนึ่งในต่างจังหวัด ซึ่งข้อเท็จจริงพบว่าเป็นการเดินทางไปงานศพมารดาของคุณบดี โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) มีหนังสือสอบถามไปยังโรงงานดังกล่าว พบว่าไม่มีการจัดโครงการสัมมนาตามที่อ้าง

วิธีการป้องกันการทุจริต มีดังนี้

๑. ตัดโอกาสการทุจริตหรือช่องทางการทุจริต
๒. ถอดบทเรียนการทุจริตในรูปแบบต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต วิเคราะห์ถึงปัญหา และสาเหตุที่ก่อให้เกิดการทุจริต
๓. จำลองความคิดของตนเองว่าหากจะทำการทุจริตเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะมีวิธีการอย่างไร ระดมความคิดเห็นแล้วออกมาตรการ ระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติป้องกันการทุจริต
๔. เมื่อทราบช่องทางหรือวิธีการทุจริตให้ดำเนินการวางแผนในการเฝ้าระวังและปิดช่องทางเพื่อป้องกันการทุจริตนั้น ๆ

ส่วนที่ ๓ สรุปผลการดำเนินการ

จากการเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (ฝั่ง สว.) สำนักกำกับและตรวจสอบได้นำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวมาปรับใช้ในการทำงานของสำนักกำกับและตรวจสอบ โดยได้มีการรณรงค์ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักรู้ เรื่องการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตทุกรูปแบบ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักกำกับและตรวจสอบ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. มีการประกาศเจตนารมณ์และนโยบายต่าง ๆ ด้านการป้องกันการทุจริต ได้แก่

๑.๑ ประกาศเจตจำนงสำนักสุจริตของสำนักกำกับและตรวจสอบ

๑.๒ ประกาศนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส

๑.๓ ประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

๒. จัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวังการทุจริตจากการกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. ส่งบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และจัดทำองค์ความรู้ให้บุคลากรภายในสำนักได้รับทราบและมีความรู้ความเข้าใจ ปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔. จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ผู้อำนวยการสำนักกำกับและตรวจสอบ ได้เน้นย้ำให้บุคลากรของสำนักกำกับและตรวจสอบ มุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยปราศจากการทุจริต ให้ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น ไม่รับของขวัญใด ๆ จากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้สำนักกำกับและตรวจสอบ เป็นหน่วยงานที่มีความโปร่งใสปลอดการทุจริตทุกรูปแบบ และผลจากการดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้ทำให้สำนักกำกับและตรวจสอบมีองค์ความรู้ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้บุคลากรและองค์กรต่าง ๆ อันเป็นผลให้สำนักกำกับและตรวจสอบ และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมและรักษามาตรฐานในการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ นำไปสู่การพัฒนาเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นอย่างยั่งยืนต่อไป

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส
ของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖